

Toimittajien vastuullisuusvaatimukset

1. Tavoitteet ja soveltaminen

Pirkanmaan Voimian tavoitteena on toteuttaa hankinnat ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla huomioiden hyvän hallinnon ja huoltovarmuuden sekä turvallisuuskäytäntöjen toteutumisen hankinnoissa.

Nämä vastuullisuusvaatimukset asettavat vähimmäisvaatimukset Pirkanmaan Voimia Oy:n toimittajille ja heidän alihankkijoilleen, joita tulee noudattaa sopimussuhteessamme niin toimittajan omassa toiminnassaan kuin toimitusketjussa maantieteellisestä sijainnista riippumatta.

Toiminnan ja yhteistyön Tilaajan kanssa tulee olla avointa, läpinäkyvää ja keskustelevaa.

2. Lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten noudattaminen

Toimittajan ja sen alihankkijoiden tulee noudattaa tavaroiden ja palveluiden tuottamisvaltiossa voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä sekä seuraavia vakiintuneita viitekehyksiä ja periaatteita:

- YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet
- Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perusoikeudet ja yleissopimukset
- OECD:n vastuullisen liiketoiminnan ohjeet ja riskiperusteinen due diligence -lähestymistapa
- EU:n huolellisuusvelvoitteita, pakkotyökieltoa, tietosuojaa, kemikaaliturvallisuutta ja tuotteiden turvallisuutta koskeva lainsäädäntö

Toimittaja noudattaa kaikkia soveltuvia lakeja, asetuksia ja viranomaismääräyksiä kaikissa toimintamaissa. Vähimmäisvaatimusten täyttymisen lisäksi odotamme proaktiivista otetta riskien tunnistamiseen, hallintaan ja jatkuvaan parantamiseen.

Jos tässä dokumentissa esitetyt velvoitteet ylittävät tuottamisvaltion lainsäädännön mukaiset velvoitteet, toimittajan ja sen alihankkijoiden tulee kuitenkin noudattaa tässä dokumentissa esitettyä. Toimittaja varmistaa alihankkijoidensa kanssa tehtävillä sopimuksilla, että alihankkijat sitoutuvat tässä dokumentissa esitettyihin tai niitä sisällöltään vastaaviin vaatimuksiin.

3. Ekologinen vastuullisuus

Toimittaja huolehtii, että sen myymät tavarat ja palvelut on tuotettu ympäristön kannalta vastuullisesti. Toimittaja mittaa ja seuraa toimintansa ja toimitusketjunsä ympäristö- ja ilmasto-vaikutuksia ja pyrkii jatkuvasti parantamaan toimintansa ympäristöystävällisyyttä sekä vähentämään materiaalien käyttöä ja jätteentuotantoa. Toimittaja pyrkii tuottamiensa tavaroiden ja palveluiden koko elinkaaren kattavaan ympäristövaikutusten arviointiin ja pyrkii asettamaan ympäristöystävällisyyttä ja hiilijalanjäljen pienentämistä koskevia vaatimuksia myös toimitusketjulle.

Tilaaja raportoi VSME mallin mukaisesti vastuullisuus toiminnastaan ja myös käyttämiensä alihankkijoiden ja toimitusketjun osalta. Toimittaja on velvollinen avustamaan raportoinnissa oman ja toimitusketjunsä osalta.

4. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja työelämän oikeudet

Toimittaja on velvollinen kunnioittamaan ihmisoikeuksia sekä omissa toiminnoissaan että toimitusketjussaan. Toimittaja edellyttää ihmisoikeuksien kunnioittamista myös sen toimitusketjuun kuuluvilta yrityksiltä. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen tarkoittaa, että niiden tulee:

- välttää aiheuttamasta haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia toiminnassaan tai olla myötävaikuttamasta haitallisten ihmisoikeusvaikutusten syntyyn,
- puuttua näihin vaikutuksiin, jos niitä esiintyy yrityksen toiminnassa tai alihankintaketjuissa,
- etsiä tapoja ehkäistä tai hillitä haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia, jotka liittyvät liikesuhteen kautta suoraan yrityksen liiketoimintaan, tuotteisiin tai palveluihin, vaikka yritys ei itse myötävaikuttaisikaan kyseisten vaikutusten syntymiseen.

4.1. Terveellinen ja turvallinen työympäristö

Työympäristön tulee olla työntekijöille terveellinen ja turvallinen. Työnantaja ehkäisee ja seuraa työperäisten tapaturmien, läheltä piti -tilanteiden, terveydellisten haittojen ja sairauksien ilmenemistä.

Työntekijöille on järjestettävä koulutusta ja tietoa työhön liittyvistä menettelytavoista, riskeistä ja niiden ehkäisemisestä, mukaan lukien paloturvallisuus, vaaralliset työtehtävät sekä ensiapu. Työntekijöille on annettava asianmukainen suojarustus.

Työnantaja järjestää työntekijöille työskentelymaan lainsäädännön vaatiman työterveyshuollon.

4.2. Työehdot ja palkkaus

Palkka on maksettava suoraan työntekijälle sovittuna ajankohtana kokonaisuudessaan. Palkasta ja muista eduista ei saa tehdä vähennyksiä kurinpitotarkoituksissa, eikä muita kuin kansallisessa lainsäädännössä eriteltyjä vähennyksiä. Palkan yhteydessä työntekijälle on annettava kirjallinen palkkakuitti tai vastaava erittely, josta hän voi tarkistaa palkan oikeellisuuden.

Työntekijöille maksettava palkka ei missään olosuhteissa saa olla alempi kuin työskentelymaassa voimassa olevan lainsäädännön mukaan kyseiseen toimialaan sovellettava vähimmäispalkka tai soveltuvan työehtosopimuksen mukainen vähimmäispalkka, sen mukaan kumpi näistä on korkeampi.

Ylityön tekemisen on oltava vapaaehtoista. Työntekijöille on maksettava lainsäädännön, toimialan käytännön tai sovellettavan työehtosopimuksen mukaiset ylityökorvaukset, sen mukaan mitkä näistä ovat korkeimmat. Ylityökorvaukset on eriteltävä palkkakuitissa selkeästi.

Työtuntien määrä ei saa ylittää työskentelypaikan lainsäädännön mukaista maksimimäärää, ylityö mukaan lukien. Enimmäistuntimäärän saa ylittää vain tapahtuneen tai uhkaavan onnettomuuden vuoksi, ylivoimaisen esteen vuoksi, taikka kiireellisen korjaus- tai huoltotyön vuoksi.

Poissaolot, kuten loma, sairausaika ja vanhempainvapaat on korvattava kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

4.3. Yhdistymisvapaus ja neuvotteluoikeus

Työnantaja kunnioittaa työntekijöiden oikeutta ja vapautta ammatilliseen järjestäytymiseen ja kollektiiviseen neuvotteluun. Työnantajan tulee informoida työntekijöitä tästä oikeudesta.

4.4. Yhdenvertaisuus

Toimittajan on kohdeltava työntekijöitään yhdenvertaisesti.

Rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, siviilisäätöön, raskauteen, uskontoon, sosiaaliseen tai etniseen alkuperään, kansalaisuuteen, fyysisiin ominaisuuksiin, ikään, poliittisiin mielipiteisiin, ammatilliseen järjestäytymiseen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvä sekä kaikenlainen muu syrjintä on kielletty. Työntekijöiden ahdistelu ja häirintä on kielletty.

Syrjinnällä tarkoitetaan mitä tahansa henkilöiden erilaista kohtelua, kuten erottelua, hyljeksintää tai suosintaa, joka ei perustu työtehtävän vaatimuksiin tai laatuun, vaan viittaa asenteista johtuvaan eriarvoiseen kohteluun.

4.5. Pakkotyön kieltö

Pakkotyö, velkaorjuus, ihmiskauppa ja muut orjuuden muodot ovat ehdottomasti kiellettyjä. Kaikkien työsuhteiden tulee olla vapaaehtoisia ja työntekijällä tulee aina olla oikeus päättää työsopimus kohtuullisella irtisanomisajalla.

Työntekijän kanssa tulee tehdä kirjallinen työsopimus kielellä, jota työntekijä ymmärtää.

Työntekijöiltä ei saa vaatia rekrytointipalkkioita tai rekrytointiin liittyviä maksuja tai muita työllistymiseen liittyviä kuluja.

Toimittaja tunnistaa ja ehkäisee pakkotyön indikaattoreita. Havaitut poikkeamat on korjattava viipymättä. Yleisesti tunnistetuissa korkean riskin maissa toimittaessa toimittaja toteuttaa vahvistetut lisätoimenpiteet (tehostettu due diligence, työntekijähaastattelut, kumppaneiden auditoinnit).

4.6. Lapsityön kieltö

Lapsilla teetettävä työ (lapsityö) on kielletty. Lapsella ei saa teettää työtä, joka haittaa hänen opintojaan tai on vahingollista hänen terveydelleen tai kehitykselleen. Lapsella tarkoitetaan tässä henkilöä, joka on alle 15-vuotias. Alle 18-vuotiaat lapset voivat työskennellä vain tehtävissä, jotka eivät ole niiden luonteen tai olosuhteiden takia haitallisia lasten terveydelle, turvallisuudelle ja moraalille. Alle 18-vuotiailla ei saa teettää yö- tai ylityötä.

4.7. Maahanmuuttajatyöntekijät ja välittäjät

Kolmansien maiden kansalaisia ja kausityöntekijöitä ei saa asettaa epäedulliseen asemaan.

Työantajat ja työnvälitysagentit eivät saa pitää hallussaan tai muutoin piilottaa, takavarikoida tai tuhota työntekijän henkilöllisyyttä ja oleskeluoikeutta osoittavia asiakirjoja.

Välitystoimistojen käyttö dokumentoidaan ja hyväksytään vain lisensoidut välittäjät, joilta edellytetään näiden vastuullisuusvaatimusten noudattamista. Jos työnantaja järjestää majoituksen, sen tulee olla turvallista, siististä ja kohtuuhintaista. Vuokrien ja palveluiden maksujen tulee olla läpinäkyviä.

4.8. Heikossa työmarkkinatilanteessa olevien työllistämisen edistäminen

Pirkanmaan Voimia Oy haluaa edistää työllistämistoimien toteuttamista heikossa työmarkkinatilanteessa olevien työntekijöiden työllistymistä julkisten hankintojen kautta.

Toimittajan tulee arvioida mahdollisuutensa työllistämismahdollisuuksien luomiseen ja yhteistyöhön paikallisten työllisyys- ja kasvupalveluiden kautta mm. nuorille, pitkäaikaistyöttömille, ikääntyneille ja osatyökykyisille. Paikalliset työllisyys- ja kasvupalvelut auttavat toteuttamissuunnitelman laatimisessa, sopivien työnhakijoiden löytämisessä ja taloudellisten tukien, kuten palkkatuen ja rekrytointilisän hakemisessa.

5. Liiketoiminnan eettisyys ja reilu kilpailu

5.1. Nollatoleranssi korruptiolle

Lahjonta, kiristys, petokset, voittojen väärinkäyttö ja muut epäeettiset teot on kielletty.

Toimittaja ei suoraan tai epäsuorasti tarjoa kenellekään maksua tai muuta vastiketta saadakseen tai säilyttääkseen liiketoimia tai saavuttaakseen ansiotonta hyötyä toiminnoissaan. Toimittaja ei suoraan tai epäsuorasti pyydä eikä ota vastaan maksua tai muuta vastiketta kolmannelta osapuolelta, siten että tällä voi olla vaikutusta toimittajan liiketoimintapäätösten objektiivisuuteen.

Toimittaja voi vastaanottaa tai antaa vain kohtuullisia ja avoimesti raportoituja etuja. Toimittajan tulee varmistaa, että lahjoilla tai vieraanvaraisuudella ei yritetä vaikuttaa tarjousprosesseihin.

Toimittajalla on ilmoitusvelvollisuus todellisista tai mahdollisista eturistiriidoista. Kartellit, hintojen sopiminen ja markkinoiden jakaminen on kielletty.

Toimittaja sitoutuu noudattamaan yhteistyössämme Pirkanmaan Voimian eettisiä toimintaperiaatteita ja vastuullisuuspolitiikkaa, jotka ovat kuvattuina nettisivuillamme <https://voimia.fi/vastuullinen-voimia/eettiset-toimintaperiaatteet-ja-vastuullisuuspolitiikka/>

5.2. Alihankinta ja toimitusketjun hallinta

Toimittajalla on oikeus käyttää alihankkijoita sopimusvelvoitteidensa täyttämiseen. Toimittajan alihankkijalla ei ole kuitenkaan oikeutta käyttää alihankkijoita palvelun toteuttamiseen, eli alihankkijoiden ketjuttaminen eteenpäin on kiellettyä. Alihankkijoiden käyttö edellyttää Tilaajalta etukäteen saatua kirjallista hyväksyntää. Mikäli Toimittaja käyttää alihankkijoita, vastaa Toimittaja alihankkijoistaan kuin omasta toiminnastaan.

Toimittaja sitoutuu asiakaskohteen tai -palvelun edellyttäessä ja Tilaajan erikseen pyydettäessä turvallisuusselvitysten tekemisiin kustannuksellaan oman henkilöstönsä ja alihankkijoidensa osalta sekä tarvittaessa korvaamaan palveluhenkilöstöä tulosten perusteella.

Pirkanmaan Voimia seuraa tilaajavastuulain vaatimusten toteutumista Vastuugroup.fi valvoja-palvelun kautta ja edellyttää Toimittajaa liittymään Vastuugroupin Luotettava kumppani palveluun seurannan mahdollistamiseksi. Toimittaja toimittaa alihankkijoistaan Tilaajalain vaatimat selvitykset Tilaajan pyynnöstä, mikäli he eivät ole liittyneet luotettava kumppani palveluun.

5.3. Varautuminen häiriötilanteisiin

Pirkanmaan Voimia Oy:n on pystyttävä tuottamaan ja järjestämään palveluitaan kaikissa olosuhteissa. Toimittajaa edellytetään myötävaikuttamaan tämän veloitteen toteutumiseen sopimuksensa osalta kaikin kohtuullisin toimenpitein.

Toimittajan on varauduttava toiminnassaan normaaliolojen häiriötilanteisiin niin ettei sopimuksen toteutuminen vaatimusten mukaisesti esty tai vaarannu merkittävästi. Toiminnasta ja yhteistyöstä mahdollisten poikkeusolojen aikana sekä poikkeusoloihin varautumisesta ennalta sovitaan Toimittajan kanssa erikseen.

5.4. Tietosuoja ja tietoturvallisuus sekä salassapito

Toimittaja on veloitettu palvelua tuottaessa noudattamaan salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta ja salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja voimassa olevia säädöksiä. Lisäksi Toimittajan tulee noudattaa asiakirjojen ja tietojen käsittelyssä ja arkistoinnissa tilaajan antamia ohjeita.

Toimittajan on noudatettava Tilaajan tietosuoja ja tietoturvallisuus liitteen mukaisia ehtoja käsitellessään palvelussaan henkilötietoja.

6. Vaatimusten noudattamisen valvonta

Toimittajan tulee sopimuksillaan varmistaa, että hankintasopimusehdot ja nämä vastuullisuusvaatimukset toteutetaan sekä sen omissa toiminnoissa että toimitusketjussaan.

Toimittajan tulee tehdä vuosittainen itsearviointi näiden vastuullisuusvaatimusten toteutumisesta ja noudattamisesta omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan sekä toimittaa itsearviointiin liittyvät dokumentit Tilaajalle sopimuksen yhteistyötapaamisessa käsiteltäväksi.

Tilaaja voi veloitteiden noudattamisen valvomiseksi vaatia toimittajaa esittämään selvityksiä ja asiakirjoja, korjaamaan havaittuja puutteita sekä esittämään selvitystä korjaavien toimenpiteiden toteuttamisesta. Tilaajalla tai sen nimeämällä kolmannella osapuolella on oikeus auditoida toimittaja ja/tai sen alihankkijoita tai toteuttaa asiakirjatarkistuksia kohtuullisella varoitusaajalla.

Toimittajan tulee mahdollistaa Pirkanmaan Voimia Oy:lle tai sen nimeämälle kolmannelle osapuolelle luottamukselliset työntekijä- ja alihankkijahaastattelut ilman johdon läsnäoloa.

6.1. Poikkeamat ja korjaavat toimenpiteet

Toimittajalta edellytetään välitön korjaustoimenpidettä tai toiminnan keskeytystä, jos turvallisuus tai ihmisoikeudet ovat välittömässä vaarassa.

Toimittajan on sitouduttava laatimaan yhteinen korjaussuunnitelma havaittujen puutteiden korjaamiseksi, jonka aikataulu on tyypillisesti 0-3kk.

Toistuvat tai vakavat rikkomukset voivat johtaa vahingonkorvauksiin, liiketoimintasuhteen keskeyttämiseen tai päättämiseen.

6.2. Rikkomuksista ilmoittaminen

Näiden Pirkanmaan Voimian Toimittajien vastuullisuusvaatimusten vastaisesta toiminnasta tulee ilmoittaa Tilaajan sopimusyhteyshenkilölle.

Toimittajan on myös ilmoitettava Tilaajalle, mikäli Toimittajaa, käyttämäänsä Alihankkijaa tai näiden päättäntävaltaa käyttävää henkilöä kohtaan on nostettu kanne kansallisessa tai kansainvälisessä

oikeusasteessa taikka välimiesmenettelyssä. Niin ikään Toimittajalla on ilmoitusvelvollisuus, mikäli Toimittaja tai hänen käyttämänsä Alihankkija joutuu EU:n pakotelistalle tai heidän toimintaansa tehdään muu kansallisen viranomaisen suorittama tarkastus tai auditointi.

Toimittajan on lainsäädännön edellyttäessä ylläpidettävä luottamuksellista ilmoituskanavaa (whistleblowing) väärinkäytöksistä ilmoittamiseksi. Ilmoituskanavasta on tiedotettava toimittajan henkilöstölle ja alihankkijoille. Kosto- ja vastatoimet ilmoittajaa vastaan ovat kiellettyjä.

Pirkanmaan Voimia Oy tarjoaa vaihtoehtoisen ilmoituskanavan oman whistleblowing kanavansa kautta osoitteessa: <https://www.firstwhistle.fi/voimia>.